

bb. 14. / veszelin gyuranovics... 6. folyt./rj

- köszönetet mondok a jelentős eredményeket hozott látogatásért, a nyílt, őszinte légköri tárgyalásokért, a szíves vendéglátásért - mondotta befejezésül veszelin gyuranovics.
/mti/

bb. 36. felhasználható 20 órától!

kegyenc bemutatója gyulán

bty/rj e

1980. július 15.

a gyulai várszínházban négy éve működő univerzitas együttes kedden este gyulán a városi tanács udvarán- ahol a jövőben állandó játssási lehetősége lesz a várszínháznak- bemutatta teleki lászló kegyenc című színművét.

katona imre rendezésében az univerzitas tagjain kívül ismert színészek is felléptek a darabban. a főbb szerepekben; csikos gábor, hőszy zsuzsát, lukács józsefet láthatta a közönség.
/mti/

bb. 36. a belföldi főszerkesztőség hireinek jegyzéke
1980. július 15.-én zárásig

gw ie

1980. július 15.

23. tóth menyhért emlékkiállítás
24. víznyomás csökkenés
25. nemzetközi képzőművész tábor
26. kitüntetés
27. fél éves lakásátadási terv teljesítés
28. véget ért a iii. nonismereti konferencia
29. szecessziós üvegek
30. vízmelegítés - tejhűtéssel
31. a vszk külügyminiszter-helyettesének látogatása
32. federico mayor megbeszélései
33. időjárásjelentés
34. közös közlemény
35. a kegyenc bemutató
36. hírjegyzék

/mti/

- v é g e -

készült az mti belföldi szerkesztőségében
főszerkesztő pásztor jános
szerkesztették: halasi györgy
 izsák erika
 henczi erzsébet

MTI

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség

Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.008/x

Belföldi hírek

s z e r d a

bb. 1. a műszaki magánkereskedelem ellenőrzésének tapasztalatai

i/kf/gk/rj pp e

1980. július 16.

a műszaki magánkereskedők többsége a működésükre előírt szabályokat betartva tevékenykedik, elsősorban a járműalkatrész-értékesítésben bővítik a választékot. munkájukban azonban változatlanul adódnak olyan hiányosságok, szabálytalanságok, amelyeket már öt évvel ezelőtt is feltártak. ezekben foglalható össze az országos kereskedelmi főfelügyelőség országos vizsgálatának tapasztalatai. a főfelügyelőség hat megyében és a fővárosban ismét megvizsgálta a műszaki magánkereskedelem tevékenységét. az érintett megyékben valamennyi, budapesten a 47-ből 39 műszaki kereskedő munkáját ellenőrizték.

jóllehet a műszaki kereskedelem szakmai üzletkörü lehetősége rendkívül bővege - felöleli például a lakásfűtésrendszer, a híradástechnika, a mezőgazdasági kisgép, a szerszám árucsoportot-, mégis a működő kereskedők többsége elsősorban járműalkatrészekkel foglalkozik. tevékenységük összességében bővítik a választékot: zsiguli, wartburg, trabant személygépkocsi-alkatrészekből jó, közepes a moszkvics és a skoda, gyenge a zaporozsec és a polski fiatba szükséges alkatrész kínálatuk. kedvezőnek ítélte az ellenőrzés, hogy a műszaki járműkereskedők magánkisiparosokkal gyártatnak, illetve ujítatnak fel egyes alkatrészeket.

Kfolyt. köv./

-1-

bb. 1. / a műszaki... 1. folyt./rj

a magánkereskedők az érvényes rendelkezések alapján az ország egész területén beszerezhetnek árut, az autóker és a mogürt például 8 százalékot visszatérít nekik a vásárolt cikkek árából. a nagykereskedelmi vállalatok megkülönböztetés nélkül - nagykereskedelmi áron - szolgálják ki a magánkereskedőket, akiknek beszerzési helyzete kedvezően változott. a korábbi vizsgálat óta örvedetesen növekedett beszerzésük a magánkisiparosoktól. magánszemélyektől is többet, többféle cikket vesznek mégpedig - enyhén szólva - kétes forrásból származó cikkeket. a jogszabály tilalma ellenére a magánkereskedők változatlanul gyakran vásárolnak a bolti kiskereskedelemben és más magánkereskedőktől is. így érthető, de el nem fogadható, hogy változatlanul sok a probléma a bizonylati fegyvellemel. a magánkereskedők több esetben semmivel sem tudták igazolni az általuk árusított cikkek eredetét.

a felügyelőségek elsősorban a jogellenes kiskereskedelmi beszerzések miatt 13 kereskedőt több mint 40 ezer forint pénzbírsággal büntettek, 7 kereskedőt figyelmeztettek, s különféle hiányosságok megszüntetésére - például az alkalmazottak bejelentésére - jegyzőkönyvben kötelezték az érintett kereskedőket. az ellenőrzés tapasztalatairól külön tájékoztatták a kisosz szerveit, s felhívták a tanácsok figyelmét is arra, hogy ellenőrzéseik során fokozottabban kísérjék figyelemmel különösen a kereskedők beszerzéseit és bizonylatait. /mti/

-.-

bb. 2. akiket nem vettek föl - pályaválasztás általános iskola után

l/kf/rj dg e

1980. július 16.

az idén az előző esztendőhöz képest több, mintegy 17 ezer diák végzett általános iskolai tanulmányaival a fővárosban, s jelentkezett továbbtanulásra a különböző középfoku oktatási intézményekbe. mint a fővárosi pályaválasztási intézetben az mti munkatársának elmondták, közülük 900 gyermeket utasítottak el az általuk választott iskolákból helyhiány, nem kielégítő tanulmányi eredmény illetve egészségügyi alkalmatlanság miatt.

/folyt.köv./

-2-

bb.2. / akiket nem vettek föl... 1. folyt./rj

a felvételt nem nyert tanulók jelentkezési lapjait évek óta ez az intézmény kapja meg, s a még betöltetlen szakmunkástanuló- és szakközépiskolai helyek ismeretében irányítja más iskolákba, új pályák felé a tizenéveseket. a szülőkkel és a tanulókkal folytatott megbeszélések eredményeként július elejéig 800 fiatalnak kerestek-találtak megfelelő, illetve elfogadható szakma-, illetve továbbtanulási lehetőséget. többségük kénytelen volt kompromisszumot kötni, eredeti szándékát feladni. az utolsó pillanatban, kényszerhelyzetben pályát, szakmát választó fiatalok számának csökkentése - a szakemberek tapasztalatai szerint - elsősorban a reális lehetőségek gondosabb mérlegelésével, a szakmunkásképzéssel szemben tapasztalható előítélet megszűnésével, a pályaválasztás reálisabb figyelembevételével lenne elérhető. igen sok fiatal ezért tanácsoltak el az iskolák, mert ugynevezett divatos pályákra, az évek óta túlsúlyos szakiskolákba jelentkeztek. gyakran a szülők kényszerítik gyermekeiket - rosszul felfogott érdekből - az általuk ismert divatos - autószerelő, vendéglátóipari, híradástechnikai - pályák felé. bár az évenként frissen kiadott pályaválasztási tanácsadó füzetben mindig pontosan jelzik a túljelentkezések arányát, a lehetőségeket figyelmen kívül hagyva, megpróbáljuk, talán sikerül, logikájával a gyengébb eredményt felmutató diákokat is ide küldik szüleik, míg azok számos más, érdeklődésüknek megfelelő szakmában a korai szükségszerű kudarc elkerülésével, sikerrel boldogulnának.

hiába jeles a szaktárgyból a diák, ha az alkalmassági vizsgán kiderül róla, hogy szintévesztő vagy csökkent hallású; az illető szakma egészségügyi követelményeinek nem felel meg, - s ez gyakran az utolsó percben derül ki. bonyolítja a helyzetet, hogy ilyenkor analóg szakmák sem választhatók. a kudarcélménytől, a fejtelten kapkodástól kímélné meg a tanulót és a szülőt egy korábbi orvosi vizsgálat, s a reálisabb, a továbbtanulási lehetőségeket gondosabban mérlegelő pályaválasztás. /mti/

-.-

bb. 3. tanulmány pályázat az építészeti kultúra terjesztésére

l/sb/rj pp e

1980. július 16.

az építészeti kultúra terjesztését és fejlesztését kívánja segíteni a magyar építőművészek szövetsége, az építésügyi és városfejlesztési minisztérium, a népművelési intézet és az országos pedagógiai intézet most meghirdetett közös pályázatával. az építészekhez, iparművészekhez, pedagógusokhoz és más szakemberekhez, a művelődésügyi lelkes pártolóhoz fordultak azzal, hogy tanulmányokban dolgozzák fel mindazokat a tapasztalatokat, javaslatokat, jó kezdeményezéseket, módszereket, amelyek a nevelésben és a közművelődésben egyaránt jól szolgálhatják az építészeti és lakáskultúra terjesztését, fejlesztését. /folyt.köv./

-3-

bb. 3. / tanulmány pályázat... folyt./rj

az építészeti kultúra terjesztése és fejlesztése nemcsak intézményes nevelési, hanem közművelődési feladat is. ennél fogva a pályázók rendkívül sokrétű témában tehetnek javaslatokat didaktikus eszközökről - kiadvány tervekről, játékmódellekről, diafilm tervekről -, vagy később kidolgozható nagyobb munkák - könyvjavaslat, könyvrész, kiállítás-terv - részletes leírásával, szinopsziséval is. a pályázók választhatnak témát a családban, az óvodai-iskolai nevelésben, a közművelődésben jól használható megoldásokból. pályázni lehet az általános iskolai és a gimnáziumi „technika”, című tárgyba jól beilleszthető építészeti, oktatási javaslattal is. a legjobb pályaművek szerinti oktatás iskolai kísérleteire is sor kerülhet majd a művelődési minisztérium döntése szerint.

az építészeti tanulmány pályázatokat legkésőbb október 31-ig kell postán elküldeni a magyar építőművészek szövetségének. a bíráló bizottság legkésőbb december közepéig hirdeti ki a pályázat eredményét. /mti/

-.-

bb. 4. mérlegen a kisfilm-studiók - a népi ellenőri vizsgálat tapasztalatai

i/az/pá/rj dg e

1980. július 16.

még nem megnyugtató a helyzet a kisfilm-készítés műhelyeiben - ezt állapították meg ismételtén a népi ellenőrök, midőn egy-két esztendővel ezelőtti vizsgálat nyomdokain a helyzetkép változását értékelték. annak idején javasolták, hogy - 15 kisfilmstudio tevékenységének mérlegelését követően - a felügyeletet gyakorló tárcák vizsgálják meg egyes studiok további működésének indokoltságát, a filmgyártás koordinálásában mutatkozó lehetőségeket, a szakemberek foglalkoztatottságát, az idevágó jogszabályok érvényesítését.

az irányító-felügyelő főhatóságok annak rendje-módja szerint az idén tájékoztatták is a kneb-et, ám a terület szociális- és kulturális főosztálya korántsem találta jónak a helyzetet. figyelmet érdemlő megállapításaik közül az egyik: az általában tíz-husz éve működő, többségükben a különböző minisztériumok megrendelésére dolgozó studiok feladataikat túlnyomórészt a filmszakma - magyarán a mafilm-, továbbá a televízió szakembereinek közreműködésével, mi több, a két cég eszközeivel oldják meg. munkájukban gyakori az átfedés, hasonló témakörben fáradnak, s a párhuzamos munka hathatósága sokszor megkérdőjelezhető. /folyt.köv./

-4-

bb. 4. / mérlegen a kisfilm... 1. folyt./rj

a népi ellenőrök újlag kényszerültek megállapítani, hogy a studiok többségében nem dolgozik szakképzett főállású filmszakember, s évente - valamennyi filmstudio megbízásait összegezve - két és fél-hármezer alkalommal külső munkavállalókat szerződtetnek rendezőket, operatőröket, vágókat, szakértőket. a mafilm-tól és a televíziótól mintegy 200 szakember - főállású munkatársaik mintegy negyede, harmada - dolgozik rendszeresen vagy időszakonként a kisfilm-studióknál. mindez nem lenne baj, ha a studioknak nem lenne lehetőségük arra - márpedig van -, hogy mindezen munkákat intézményesen megrendeljék a filmgyártól. ezzel azonban ritkán élnek.

a népi ellenőrök arra is rávilágítottak, hogy a studiok közül jónéhányban a gazdaságosság elemi követelményeit sem érvényesítik, a devizaigényes nyersanyagokból például az elfogadott három-négyszeres „tulforgatás”, helyett öt-tízszeres mennyiséget használnak el. a kneb véleménye szerint továbbra is megoldatlan a hatékony ágazati, szakmai felügyelet és irányítás, mielőbb sort kell keríteni a kisfilm-studiok működésének egységes szabályozására, javítani kell bizonylati fegyelmiüket, a filmek készítésébe be kell vonni a színház- és filmművészeti főiskola hallgatóit, s ami leginkább megfontolásra készíthető az illetékeseket: számos kisfilm-studio - amely több évtizeddel ezelőtt még valóban reális igényeknek megfelelően alakult - a kihasználatlan technikai kapacitást gyarapítja csupán, működésére a filmgyártás technikai és szellemi fölkkészültségének megerősödése folytán aligha van szükség. /mti/

- 5 -

bb. 5. a kisboltokról - zuglóban

i/cs/s/dg/gw e

1980. július 16.

zuglóban 120 élelmiszerbolt működik, ezek közül 77 egyszakos kisüzlet, minthogy ezekre a lakosság zavartalan áruellátása érdekében még hosszú ideig szükség van a zuglói közért vállalat a boltokat megfelelő hűtőpultokkal, különféle darálókkal szerelte fel, s gondoskodott arról, hogy legyen meleg víz, s szükség esetén a boltok jól fűthetők legyenek. ugyanakkor a lakosság még jobb ellátását szolgáló, a vállalat három újabb üzletet nyit meg, s él azzal a lehetőséggel, hogy az egymás mellett működő üzleteket összevonva nagyobb, korszerű egységekben árusítson. - a xiv. kerületi tanács végrehajtó bizottságának ülésén, a közelmúltban a husboltok helyzetéről számolt be a zuglói közért vállalat.

a tanácskozáson hangot kapott, hogy egyes szállító vállalatok az egyszakos boltok ellátását sem mennyiségben, sem minőségben, sem választékban nem tudták biztosítani. a hus-és hentesáru rendszertelenül, gyakran szombaton szállítják ma is, nagyobb mennyiségben, s több esetben a minőség is kifogásolható. hasonló a gond a sütőipari termékeknel: késik a szállítás, azért esetenként a szállítók már zárva találják a boltot. ezeknek a termékeknek, valamint az olykor hiánycikknek számítógépes árucikkeknek, gyümölcsöknek, fűszerféléknek, sörnek és egyéb italoknak a pótlására a vállalat a környező üzletekből, vagy a központi raktárból saját gépkocsijaival szállít árut kisboltjaiba.

jóllehet az elmúlt években tovább csökkent a vállalatnál az eladók száma, a kisboltok működésében nincs fennakadás. tavaly ugyan, 55 ilyen üzletet zártak be tatarozás, betegség, vagy szabadság miatt, de a kényszerszünet általában nem haladta meg az egy hónapot. a vállalat ügyelt arra is, hogy körzetenként csak egy boltot tartsanak zárva. a jövőben fokozottan ellenőrzik az üzletek ellátását, felkészültségét. a kerületi tanács kereskedelmi osztályával közösen folytatják azt a jól bevált módszert is, hogy egy-egy új, illetve felújított üzlet átadására meghívják a tanácsstagokat is. kikérlik a véleményüket, hiszen a tanácsstagok ismerik legjobban a lakosság igényeit és kifogásait is. /mti/

- 6 -

bb. 6. alkatrészgazdálkodási társaságot alakítottak a dél-magyarországi Üzemek

igó/kz/gw e

1980. július 16.

a mezőgazdasági gépek alkatrészellátásának megjavítására alkatrészgazdálkodási társaságot hoztak létre a dél-magyarországi mezőgazdasági üzemek mohácson. ilyen módon is növelni akarják gépeik és járműveik üzembiztonságát, csökkenteni a termelésből való kiesésük idejét és veszteségét. baranya, bács-kiskun, somogy és tolna megye harmincnégy termelőszövetkezete, illetve állami gazdasága társult egymással erre a célra; valamennyien a babarci-bólyi növénytermelési rendszer taggazdaságai.

a társaság fő feladata a szükséges alkatrészek beszerzése a mezőgazdasági üzemekben folyó tervszerű javítás-karbantartás számára. egyidejűleg biztonsági alkatrésztartalékok képeznek a váratlan géphibák esetére. mohácsi raktárközpontban máris ezer féle árucikket - gép-és járműalkatrészt - tárolnak, amelyeknek értéke megközelíti a tízmillió forintot. szükség esetén tehát a partnergazdaságok gyorsan hozzájuthatnak a megfelelő alkatrészekhez és így minimálisra csökkenthetik a kényszerű gépállást. már a most kezdődött aratási munkáknál élvezhetik a társulás előnyeit.

mindezekben túlmenően a társaság felkutatja és felvásárolja a gazdaságokban elfekvő - helyenként milliós értékű - alkatrészeket és újra forgalomba hozza a partnerüzemek számára. ez is egy jó módja a feszítő alkatrészgondok enyhítésének. továbbá közvetlen kapcsolatot hozott, illetve hoz létre a társaság a gyártó és kereskedelmi vállalatokkal, s velük együttműködve szélesíti alkatrészbázisának választékát és mennyiségét. a taggazdaságok agrokör-, illetve autókör-árakon kapják meg a szükséges gép-és járműalkatrészeket mohácson. /mti/

bb. 7. magyar gazdaság is részt vesz a leningrádi halászati világi kiállításon

igó/kz/gw e

1980. július 16.

a magyar haltenyésztési rendszer központja, a bikali állami gazdaság képviseli hazánkat a leningrádi halászati kiállításon. az öt évenként rendezett bemutatóra az idén augusztus 14. és 28. között kerül sor a balti-tenger partján. bikal most először szerepel a kiállítók között és elsősorban a gépesített halgazdálkodás eszközeit vonultatja fel. a kiállítási előkészületek már folynak a mecski hegyháton levő gazdaságban.

mivel a gépek helyszínen való működtetésére nincs lehetőség, fotókon, diaképeken és filmekken szemléltetik a tógazdasági berendezések, eszközök használatát. bikali szakemberek konstruálták és a gazdaság gyártja az önetetőhalászcsonakokat. a motórral hajtott vizijármű fenekén adagoló nyílás van, amelyen át ott és annyi takarmányt mosatnak ki a vízzel, ahol és amennyire szükség van. a kiállítók biznak abban, hogy az ötletes ujtás megnyeri a külföldiek tetszését és ez esetben exportra is készítenek belőle.

bb. 7. /magyar gazdaságfolyt./gw

a bikali gazdaság 1400 hektáron folytat haltenyésztést. a hatalmas vízterület hagyományos módon való lehalászásához tömérdek emberre és hosszú időre volna szükség, ezért a szakemberek - az országban először - teljesen gépesítették a munkafolyamatot. ennek eszközeit, gépeit, berendezéseit ugyancsak bemutatják Leningrádban. /mti/

bb. 8. tájházat nyitnak Lébénymiklóson

mzs/kz/gw e

1980. július 16.

tájházat alakítanak ki a győr-sopron megyei Lébénymiklóson egy múlt századi épületben. a hanság-peremvidéki község történetéről és lakóinak hajdani életmódjáról ad majd áttekinthető látogatóinak. mindezt az teszi különösen érdekessé, hogy az ott élőknek a hanság gazdag élővilága adott megélhetést. a legtöbben pákászattal, halászáttal foglalkoztak, de gyűjtötték a különleges madarakat, a madártojást és a tollakat is. kihasználták a táj földrajzi adottságait is: szénát termesztettek, a természet adta nádból pedig kosarakat, szatyrokat és egyéb háztartási tárolóedényeket készítettek.

a készülő tájházban a régi munkaeszközök mellett kiállítják a Lébénymiklósiak népviseletét is. a tájház kiállítási darabjait a helyiek gyűjtötték össze. bejárták az öreg házak padlásait, pincéit, s onnan szedték össze a régi korok életformájának beszédes emlékeit. a községiek kezdeményezését támogatja az országos mezőgazdasági múzeum baráti köre; a mosonmagyaróvári hansági múzeum pedig kiegészítő darabokkal járul hozzá a helytörténeti gyűjtemény teljessé tételéhez. /mti/

bb. 9. megkezdődött a madárvonulás

csér/kz/gw e

1980. július 16.

a fető-tón, amely egyúttal a kontinens nagy nádrezervátuma, megkezdődött a madárvonulás. északról megérkeztek a vándormadarak első csoportjai. a nádi poszáták, a parti madarak, a körmos cankók, havasi partifutók, piros cankók és más északi fajok. pihenőt tartanak, aztán a fecskéket, a gólyákat megelőzve elindulnak vándorutjukra - délre. /mti/

- 8 -

bb. 10. óriás gombák sopron környékén

csér/kz/gw e

1980. július 16.

a párás, csapadékos időjárás kedvező a gomba fejlődéséhez. a nyugati országrész egyes erdőiben, rétjein valóságos gombamezők képződtek. sopron környékén megjelent az izletes vargánya és az őzlábgomba. félkilós példányokat is találtak belőlük. a nábaközi, szigetközi réteken nagy tömegben található a csiperke és a tyuk gomba.

a városokban megerősítették az ellenőrző szolgálatot. mindenütt működnek a gombaszakértők. a vidéken eddig nem történt gombamérgezés. az óvatosság azonban nem árt., mert az - ehető gombák tömegében esetleg ott található a gyilkos galóca is. /mti/

bb. 11. látogatható az állatövoda

i/be/pp/gw e

1980. július 16.

a kerítésen belül megelevenedik képeskönyvek állatvilága, minden megtapintható és ha nem fűt el, megsimogatható. a csodák kapuja ebben az esetben a fővárosi állatkert állatövdájának bejárata, amely délelőtt 10 órától 12 óráig és délután 2-től 5-ig, a vakáció ideje alatt nyitva áll az apróságok és kísérőik előtt. az állatkert szakköri tagjainak és a péceli szakmunkásképző intézet szakmai gyakorlaton lévő tanulóinak felügyelete mellett játszhatnak, ismerkedhetnek a kicsinyek a kisállatokkal. /mti/

- . -

- 9 -

bb. 12. cserben hagyta áldozatát

s/kné hgy

1980. július 16.

fejér megyében, kincsesbánya belterületén sulák istván 26 éves kubikos, isztvári lakos személykocsijával elütötte a vele azonos irányban közlekedő cser istván 17 éves tanuló, helyi lakost, majd segítségnyújtás nélkül tovább hajtott. cser istván a baleset következtében olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy a kórházba szállítás közben meghalt. a vizsgálat eddigi megállapítása szerint sulák ittas állapotban vezette gépkocsiját és nem tartott kellő oldaltávolságot. a rendőrség a gázoló gépkocsivezetőt a lakosság segítségével rövid időn belül lakásán elfogta, előzetes letartóztatásba helyezte és ügyében folytatja a vizsgálatot. /mti/

- . -

bb. 13. kámány jános

gk/kné hgy

1980. július 16.

a szocialista hazáért érdemrend kitüntetésre, aki 1918 óta volt tagja a pártnak, 79 éves korában elhunyt. hamvasztás után búcsúztatása július 22-én, kedden 15 órakor lesz a farkasréti temetőben.

az mszmp xi. kerületi bizottsága
az mszmp xiii. kerületi bizottsága,
vas-, fém- és villamosenergiaipari
dolgozók szakszervezete

/mti/

- . -

bb. 14. a sandinista nemzeti felszabadítási front

gk/kné hgy

1980. július 16.

országos vezetőségének meghívására szerdán managuába utazott katona istván, az mszmp központi bizottságának tagja, ahol az mszmp képviselőjeként részt vesz a nicaraguai forradalom első évfordulója alkalmából rendezendő ünnepeken. /mti/

- . -

9.50/kné

- 10 -

10²⁰
3P

bb.15. rugalmasabb piaci alkalmazkodás, jobb ármunka- dinamikusan növekvő export az első félévben - külkereskedelmi vállalatok mérlege

i/sz/sb/kg/os/mi/pp/-zsu hgy 1980. július 16.

a gyorsan változó külpiaci igényekhez való rugalmasabb alkalmazkodás és a jobb ármunka jellemezte az év első felében külkereskedelmünket. úgy tűnik, számos korábbi erőfeszítés most beérett, s a külkapcsolatokat szabályozó újabb intézkedések a legtöbb vállalatnál ösztönzően hatottak. leginkább a vegyipari és a kohászati jellegű termékek kivitele bővült, de növekedett a gépeké, berendezéseké is. szocialista partnereinkkel a tervezettnek megfelelően alakultak kereskedelmi kapcsolataink. dinamikusan bővült az export a tőkés és a fejlődő országokba. a második félévben az ipar és a külkereskedelem még szorosabb összefogására, még hatékonyabb piaci és ármunkára van szükség, mert előreláthatóan a piaci helyzet romlik, az értékesítési feltételek megnehezülnek.

az alábbiakban néhány nagyobb külkereskedelmi vállalat vezetőitől kértek az mti munkatársai összegző értékelést az első félév eredményeiről, gondjairól, s a jövő piaci kilátásairól.

a múlt év első feléhez képest 20 százalékkal bővítette kivitelét a transelektro, ezen belül dollárbevételei 30 százalékkal növekedtek. különösen a háztartási villamos-készülékek, kábelek, elektromotorok és erőművi berendezések voltak kelendők. egyre jelentősebb szerepet játszanak a fővállalkozások, a komplett létesítményexport. ennek aránya a teljes kivitelben jelenleg 35 százalék. az iparvállalatokkal való szorosabb együttműködés, a közös kockázatvállalás, s legújabbban az ütemtervek havi egyeztetése nagymértékben elősegítette az építési és szerelési munkákkal kiegészülő kulcsrakész exportot. jelenleg irakban transzformátor alállomások, görögországban erőművek és jordániában villamos távvezeték rendszer építésén dolgoznak, ez utóbbi az első ilyen jellegű üzletkötés.

a technoimpex exportkinálatában a legjelentősebb tételeket a szerszámgépek alkotják. az utóbbi időben számos hosszú távra szóló kooperáció segítette az iparág fejlődését, exportképességének javulását. szerszámgépipari üzemeink nszk-beli, osztrák, s újabb japán cégekkel léptek együttműködésre. mindezek eredményeként ez év első felére a korszerű, elsősorban számjegyvezérléses és számítógépvezérlésű berendezések aránya az egész szerszámgépkivitelben elérte a 30-35 százalékat, vagyis az ötéves terv elejéhez képest megduplázódott. bővült az export a kábelipari, a híradástechnikai, a cipő- és textilipari gépekből is.

/folyt.köv./

11.45/zsu

-11-

12²⁰
3P

bb.15./rugalmasabb folyt./zsu

a kulcsrakész kivitel egyelőre elsősorban az oktatási létesítmények és azok berendezéseinek exportjában érvényesül, műszaki főiskolákat szerelnek fel jelenleg is nigériában, algériában és Irakban magyar szakemberek. mindezek ellenére a vállalat félleívi exporteredményei némileg elmaradnak a várakozástól, ami az ipari partnerek gyakran késedelmes, ütemtelen szállításából adódott. a lemaradás behozásán túl, fontos feladatuknak tekintik a következő félévben a piacok bővítését, elsősorban a szerszám gép kivitelben.

a chemolimpex időarányosan túlteljesítette exporttervét, ezen belül dollárbevételei nőttek leginkább, a múlt év első feléhez képest mintegy 50 millióval. a mérleg nyelvén különösen nagyot lendítettek a nitrogén műtrágya kivitelével, amit a korábbinál előnyösebb áron és nagyobb mennyiségben értékesítettek. a vegyipari termékek exportjának fokozása érdekében erősítik külföldi propagandájukat, s bővítik a piackutató munkát. az exportterv eredményes teljesítése érdekében 15 országban lévő képviselőikkel, valamint nyugat-európában működő vegyes vállalatok igazgatóival külön is egyeztetik, értékelik az újabb export lehetőségeket.

a terimpex a kedvező piaci lehetőségeket kihasználva magasabb árakon értékesítette a húst és az élőállatot, ez a többet önmagában több tízmillió dollárral növelte a vállalat bevételeit. az eredeti tervtől némiképp eltértek az egyes termékcsoportok szerinti értékesítésben, mert amíg élő szarvasmarhából kevesebbet, addig sertéshusból többet adtak el. megfelelően alakult a baromfiexport is, amit az év elején felemelt átvételi árak segítettek, amelyek nyomán növekedett a tartási kedv. a változó igényekhez való rugalmas alkalmazkodás jó példája, hogy a dobozos sonka egy része helyett darabolt árut szállítottak külföldre. arról van szó, hogy az USA-ban, ahol a legtöbb magyar dobozos sonkát vásárolják, az idén több sertést neveltek a farmaerek az átlagosnál, s ez némiképp visszaszorította a keresletet a magyar termékek iránt. ezért a kaposvári, a pápai, a kapuvári és a budapesti husüzemek a készletek felhalmozása helyett a sonka egy részéből darabolt húsrut készítettek, s azokat nyugat-európában gazdaságosan értékesítették.

általában kedvező exporteredményeket ért el a textilipar is, bár a világpiaci feltételek nem javultak. hazánkban jelenleg minden második méter szövet, minden második pulóver és öltöny külföldre készül.

/folyt.köv./

11.50/zsu

12.30
3P

-12-

bb.15./rugalmasabb 2. folyt./zsu

a hungarotex az első félévben a legjobb eredményeket a pamut- és a gyapjukonfekció, valamint a kötöttáru exportjában érte el. ezek a termékek a nagyobb értékű textilipari cikkek kategóriájába tartoznak. mindez azt mutatja, hogy az export-kinálat összetételén a hungarotex sikeresen változtatott, mert a tavalyinál több, jól eladható cikket gyártottak az iparvállalatok. zalaegerszegen, debrecenben például igen rövid idő alatt növelték a választékot a keresett szabadidő ruházati cikkek közül, növekedett a műszaki textiliák kivitele is. együttműködési megállapodások révén pedig a méteráru közvetett exportja is bővült, mert a partnerek a korábbinál több konfekció öltönyt vásároltak hazai alapanyagból. a vállalat fontos feladatának tekinti az elkövetkező időszakban, hogy jó piacot találjanak a csomagoló anyagként használható polipropilén termékeknek is./mti/

bb. 16. veress péter irakba utazott

mi/bc/kné hgy

1980. július 16.

veress péter, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának tagja, külkereskedelmi miniszter párt- és kormányküldöttség élén szerdán az iraki köztársaságba utazott, és ott részt vesz a július 17-i forradalom 12. évfordulója alkalmából rendezendő ünnepeken. /mti/

bb. 17. július 21-én temetik egri istvánt

gk/bc/kné hgy

1980. július 16.

egri istván kiváló művész temetése július 21-én délután 3 órakor lesz a farkasréti temetőben.

művelődési minisztérium,
magyar színházművészeti szövetség,
nemzeti színház

/mti/
12.20/kné

13.30
3P

- 13 -

bb. 18. a magyar nemzeti galéria igazgatósága

mi/bc/kné hgy 1980. július 16.

közli, hogy a kiállítások július 22-én kedden, technikai okok miatt zárva lesznek. /mti/

- . -

bb. 19. üdvözlő távirat

gk/kné hgy 1980. július 16.

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága táviratban üdvözölte a kolumbiai kommunista párt központi bizottságát a párt megalakulásának 50. évfordulója alkalmából. /mti/

-.-

bb.20. időjárásjelentés

zsu hgy 1980. július 16.

a meteorológiai intézet jelenti 1980. július 16-án 12 órakor:

nyugat felől felhősödés, majd záporok, zivatarok

nyugat-európát és a szovjetunió nyugati részét hideg levegő árasztotta el. ismétlődő záporokat, esőt okoz. csehországban és az ndk déli részén két napja ismét esik az eső. a hideg levegő hatása alatt álló területen kedden a hőmérsékletnek még a csucsértéke is csak 10 és 20 fok között volt.

ezzel szemben közép-európában két napja, száraz, meleg levegő határozza meg az időjárást, de a nyugat felől egyre közelebb kerül a kétfajta levegő keveredési zónájában kialakult felhő és csapadéksáv. a pireneusi félszigetről változékony, enyhe, dél-, délkelet európából száraz, meleg időjárásról érkeztek jelentések.

/folyt.köv./

13.10/zsumm

-14-

13¹⁰
3P

bb.20./időjárás ... folyt./zsu

kedden magyarországon napos és egy-két jelentéktelen záportól eltekintve - száraz idő volt. a hőmérséklet délután rövid időre 25 és 31 fok közé emelkedett. a meleget az élnék délies szél kissé enyhítette. szerdán hajnalra általában 13 és 20 fok közé süllyedt a hőmérséklet. 11 órakor az erősen felhős északnyugati országrészből 21,25 a továbbra is napos országrészekből 25,30 fok közötti hőmérsékletet jelentettek. sopronban már gyenge zápor is előfordult.

budapesten kedden 23,5 fok volt a napi középhőmérséklet. ez 1,2 fokkal magasabb, mint a százéves átlag. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 25 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 1010 mbar, alig változik.

a balaton vize 11 órakor siófoknál 21 fokos volt.

a várható időjárás csütörtök estig:

északnyugat felől átmeneti erős felhősödés, ismétlődő eső, záporosó, főként keleten zivatarok, megélnkülő, majd megerősödő délnyugati, a dumántulon később északnyugati irányu szél, a dumántulon viharos szellökések is. a várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 13,18, a legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön északnyugaton 20,25, délkeleten 25,30 fok között.

a duma vizállása budapestnél 486 cm, hőmérséklete 16,5 fok. /mti/

-.-

bb.22. meghalt takács Lajos

kör/kz/zsu hgy

1980. július 16.

életének 83. évében elhunyt takács Lajos, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetettje, aki 1924-től volt tagja a pártnak. hamvasztás utáni bucsuztatása július 18-án, pénteken 12,30 órakor lesz miskolcon a szentpéteri kapui városi temetőben.

mszmp miskolc városi bizottsága
építő-, fa- és építőanyagipari dolgozók
szakszervezete, borsod megyei bizottsága

/mti/

-.-

13.15/zsu

-15-

14¹⁵
3P

bb.21. megnyitották a 23. balatoni nyári egyetemet

feh/kz/zsu hgy

1980. július 16.

szerdán veszprémben a vegyipari egyetemen, megnyitották a 23. balatoni nyári egyetemet. csaknem 80 hallgatója öt országból - dániából, finnországból, az ndk-ból, és a szovjetunióból érkezett. (az nszk-ból)

dr. inczedy jános tanszékvezető egyetemi tanár, a veszprémi vegyipari egyetem rektora megnyitó beszédében méltatta a nagy hagyományokkal rendelkező szabadegyetem jelentőségét. hangsúlyozta, hogy eddig mintegy 2000 külföldi használta fel ezt a lehetőséget arra, hogy megismerkedjen a magyar történelem, építészet és művészettörténet értékeivel, valamint vegyiparunk fejlődésével. a veszprémi vegyipari egyetem az oktató munka és a kutatók közötti információcsere szerves részének tekintti a balatoni nyári egyetemet.

a megnyitót követően dr. tolnay lászló, a tit nemzetközi választmányának alelnöke, a mai magyarország,, címmel tartott előadást. ezután magyar nyelvtanulással, valamint veszprém műemlékeinek megtekintésével folytatódott a program. /mti/

..-

bb.23. új telefonközpont a hortobágyon

szü/zsu kz

1980. július 16.

új telefonközpontot szereltek be a hortobágyon. ezentul a csárda, a pásztormuzeum, az állami gazdaság és a puszta többi előfizetői közvetlenül hívhatók debrecenből, hajduszoboszlóról és balmazújvárosról. az ország egyéb részéből a távolsági hívás crossbar-rendszerű telefonközponton keresztül történik a debreceni körzeti szám /52/ és az öt számjegyű hortobágyi telefonszám tárcsázásával. /mti/

..-

bb.24. nyári lehalászás

bty/zsu kz

1980. július 16.

a gyomai viharsarok halászati szövetkezetben szerdán megkezdtek a nyári lehalászást. a gácsrháti és a fehérháti halastavakból együttesen mintegy százötven tonna pontyra és növényevő halra számítanak. mintegy ötven tonna pontyot élve szállítanak franciaországba, az nszk-ba, belgiumba és olaszországba. /mti/

..-

13.25/zsu

-16-

14¹²
3P

bb.25. zöldbab-szezon a miskolci hűtőházban

kör/zsu kz

1980. július 16.

szerdán megkezdtek a zöldbab feldolgozását a miskolci hűtőházban. elsőként a zöldszinű, ugynevezett ceruzababot fagyasztják. ezt a fajtát öt nagyüzem termelte a hűtőház részére együttesen mintegy hetven hektáron.

ugyancsak hozzáfogtak a sárga és a zöldszinű vajbab feldolgozásához. a termésítés iránti érdeklődés megélénkülését jelzi, hogy a miskolci hűtőház a tavalyinál lényegesen nagyobb terület, megközelítőleg négyszáz hektár termését dolgozza majd fel ebből a fajtából az idén. borsodiak mellett szabolcs-szatmár és nógrád megyei tsz-ekből kapnak alapanyagot. /mti/

..-

bb.26. megnyitották a tit pedagógiai nyári egyetemét

dén/zsu kz

1980. július 16.

szegeden az mta biológiai kutató központjának kongresszusi termében szerdán megnyitották a tit 17. pedagógiai nyári egyetemét. a hazai oktatók hagyományos nyári továbbképzési lehetőségének számító 8 napos kurzuson az ország különböző megyéiből és a fővárosból érkezett mintegy háromszázan vesznek részt.

a megnyitó után elhangzott az első előadás: szücs istvánné, a magyar uttorók szövetségének főtitkára iskoláink legfontosabb nevelési feladatait elemezte. a nyári egyetem hallgatói délután szeged nevezetességeivel ismerkedtek.

csütörtöktől gyakorló pedagógusok, a neveléstudományok jeles hazai képviselői számolnak be legjobban bevált, kísérletileg már igazolódott nevelési módszereikről. szó lesz a tanácskozáson a munkára nevelésben elért eredményekről, a tanulóknak a tanórán kívüli kulturális munkájának tapasztalatairól, az uttorócsapatokban, az osztály csoportokban végzett munka, közösséget formáló hatásairól.

az előadásokat vitauléseken is megtárgyalják a hallgatók. szabadidejükben megtekintik majd a szabadtéri játékok soron lévő előadásait, az ünnepi hetek kiállításait és a szegedi nyár sokfajta szórakoztató programjait. /mti/

..-

13.40/zsu

-17-

14²²
3P

bb.27. országos honismereti akadémia szombathelyen

Lér/zsu kz

1980. július 16.

szerdán szombathelyen, a megyei művelődési és ifjúsági központban megnyitották a mozgalomban résztvevők továbbképzését szolgáló országos honismereti akadémiát. a négynapos rendezvényen mintegy százötvenen vesznek részt, s kilenc szakmai előadás hangzik el. tájékoztatót kapnak a hallgatók többek között a helytörténeti és regionális kutatások lehetőségeiről, módszereiről, a természet értékeinek védelméről, a mezőgazdasági emlékek gyűjtéséről, az ipartörténeti, műszaki emlékeink védelméről, a tudománytörténeti kutatás helyzetéről, feladatairól.

szekcióüléseken vitatják meg a nemzetiségi, az iskolai honismereti szakkörök munkáját, valamint a honismereti szakelőadók feladatait, gondjait. a vitában beszámolnak a honismereti mozgalom vezetői, aktivistái eddig végzett munkájukról, kicserélik e tevékenységben szerzett tapasztalataikat. kiemelten foglalkoznak a honismereti munka azon területeivel, amelyek elősegítik, gyarapítják a különböző foglalkozásu, érdeklődésű állampolgárok politikai tájékozottságának, műveltségének, szakmai, társadalmi ismereteinek gyarapítását.

az akadémia résztvevői tanulmányi kirándulásokon ismerkednek vas megye néprajzi, műemléki, természeti értékeivel, helytörténeti gyűjteményeivel, művelődési intézményeivel./mti/

.-.

bb.28. évadzáró társulati ülés a fővárosi operettszínházban

t/me/s/bc/zsu e

1980. július 16.

hangversenyeket is rendeznek a következő évadban a fővárosi operettszínházban - jelentette be keszler páál igazgató szerdán az évadzáró társulati ülésen. elmondta: a máv szimfonikusok zenekara, valamint saját ének- és zenekaruk, szólistáik közreműködésével koncerteznek majd vasárnap délelőttönként. kíséreltképpen négy ízben: mozart és beethoven, bach és ha:ndel, schubert és johann strauss műveit szólaltatják meg. mindekeleőt persze operetteket és musicalokat játszanak a színházban. két új produkciót adnak elő a következő évadban. decemberben bemutatják a cabaré szerzőjének, john kandernek, chicago című musicalját. februárban színre viszik lehár: éva című operettjét romhányi józsef librettójával.

/folyt. köv./
14.05/zsu

-18-

14³⁰
3P

bb.28./évadzáró folyt./zsu

ezt a művet 1912 óta nem játszották magyar színpadon. felújítják a csárdáskirálynőt - ennek az előadásával nyitják majd az évadot - és a cigányszerelmet. a repertoárban lévő darabok továbbra is műsoron lesznek, csupán a kabaré című musical kerül le a színről, mivel előadásának joga megszűnik.

a záruló évadról szólva elmondta: székhelyükön és vidéken 375 előadást tartottak több mint 300 ezer néző előtt. nagyszerű produkciójuk volt a jános vitéz, georgh kreisler: lola blau című musicaljának előadása mind a színház, mind a címszereplő galambos ercsi számára elismerést szerzett. a ii. szovjet dráma szemlén mutatták be sztrelnyikov romantikus nagyoperettjét violetta címmel. kedvező fogadtatásra talált a gálaest is, amelyen népszerű, de műsoron nem lévő darabok egy-egy részletét adták elő. a csókolj meg katám! című produkció új főszereplőkkel felújítva került a közönség elé. a denevér, a színház egyik legjelentősebb produkciója egy ideig nem lehet műsoron, mert súlyos diszletei meggyorsították a forgószínpad kopását. amikor a könnyebb diszletek elkészülnek, újra játszák ezt a művet.

az intézmény művészbrigádjai vendégjátékaikkal, házhoz vitték, a színházat. a kálmán imre brigád a tatabányai bányászok körében hangversenyezett, a sárdy jános brigád az egyik fővárosi nevelőotthon lakóinak játszott.

az igazgató bejelentette: vámos lászló főrendező a következő évadtól a népszínház művészeti vezetőjeként tevékenykedik. a fővárosi operettszínházban 13 évig dolgozott ilyen minőségben, s működése jelentősen elősegítette a színház művészeti színvonalának emelkedését.

a színház művészeti vezetője és zenei igazgatója oberfrank géza lett. a társulat tagjai közül távozik galántay aliz és várhegyi teréz. rácz tiber félállásban működik közre, pagonyi jános és suka sándor nyugállományba vonul. új tagként köszöntik váradi katalin karmestert, aki az operaháztól szerződött át, papp klárát, pethő andrást, virág józsefet, nagy annamáriát és kincses károlyt./mti/

.-.

14.20/zsu

-19-

14³⁰
3P

bb. 29. a belöldi főszerkesztőség hireinek jegyzéke 1980.
július 16-án 14 óráig

kné ie 1980. július 16.

1. műszaki ellenőrzések
 2. pályaválasztás
 3. tanulmányi pályázat
 4. népi ellenőri vizsgálat
 5. a kisboltokról - zuglóban
 6. alkatrészgazdálkodási társaság
 7. halászati világkiállítás
 8. tájház Lébénymiklóson
 9. madárvonulás
 10. óriás gombák
 11. látogatható az állatódvoda
 12. cserbenhagyta áldozatát
 13. elhunyt kámány jános
 14. sandinista nemzeti felszabadítási front
 15. külkereskedelmi mérleg
 16. veress péter irakban
 17. egri istván temetése
 18. a magyar nemzeti galéria
 19. üdvözlő távirat
 20. időjárás
 21. balatoni nyári egyetem
 22. meghalt takács lajos
 23. új telefonközpont
 24. nyári lehalászás
 25. zöldbab-szezon
 26. pedagógiai nyári egyetem
 27. honismereti akadémia
 28. évadzáró társulati ülés
 29. hírjegyzék
- /mti/

- . -

bb.33. szot küldöttség

pp/tr/ig ie 1980. július 16.

szot küldöttség utazott szerdán managuaba, hogy a sandinista szakszervezeti szövetség meghívására részt vegyen a nicaraguai forradalom győzelmének egyéves évfordulója alkalmából rendezett ünnepségeken. /mti/

- . -
-20-

15.00/ig

embargó 18.00 óráig!

bb.31. üdvözlő távirat

mi/bc/ig ie 1980. július 16.

Losonczi pál, az elnöki tanács elnöke táviratban üdvözölte szaddam husszeint, az iraki köztársaság elnökét az iraki nemzeti ünnep alkalmából. /mti/

- . -

bb.30. balesetek

ig ie 1980. július 16.

szentesen egy előzésben lévő személygépkocsi összeütközött a vele szemben közlekedő kivilágítatlan kerékpárral, amelyet labádi lajos 40 éves helyi lakos vezetett. a motorkerékpár vezetője a helyszínen meghalt.

perbálon simanek jános 39 éves téesztag, helyi lakos halálos áramütést szenvedett egy öntözéshez használt elektromos szivattyútól, mely - a vizsgálat eddigi megállapítása szerint - nem volt megfelelő módon földelve.

vácson a gombás-patakba esett ferenc bence gábor 4 éves kisfiu és a vízbe fulladt.

egerszalók külterületén egy használaton kívüli medencébe esett fisher flórián 65 éves nyugdíjas, helyi lakos és a vízbe fulladt. /mti/

- . -

bb.32. kitüntetés

e/s/bc/ig ie 1980. július 16.

a népköztársaság elnöki tanácsa dr. baranyai albert szegedi megyei bírósági tanácselnököt, több évtizedes eredményes munkássága elismerésül, nyugállományba vonulása alkalmából a munka érdemrend arany fokozatával tüntette ki. a kitüntetést dr-petrik ferenc igazságügyminiszter-helyettes szerdán adta át. /mti/

15.20/ig

-24-

135

bb. 34. befejezéshez közeledik az árpa aratása - dolgoznak az öntöző berendezések

ö/kz/mné/kné ie 1980. július 16.

a most már valóban nyári, meleg időben rohamosan érnek a gabonák, s ha újabb általános esőzés nem szól közbe, akkor e hét végén már országsszerte igazi aratási nagyüzem lesz a földeken.

a szerdai vidéki jelentések szerint a betakarítás első fázisa - az árpa aratása - befejezéshez közeledik. az ország déli vidékének és középső részének tekintélyes részén - többek között bács-kiskun, csongrád, hajdu-bihar és somogy megyében - már le is tették az árpa betakarításának a gondját, az ország legészakibb vidékén - borsod megyében - pedig megkezdték ugyanezt a munkát. lényegében általánosítható a csongrád megyei szakembereknek az a megállapítása, amely szerint az aratásnak ez az első szakasza kedvező eredménnyel zárult. szinte mindenütt kitűnőre vizsgáztak a kombájnosok és az azokat kiszolgáló szállító járművek vezetői. a takarmánygabonát idejében vágják le, s a természetminőségben vitték a tároló helyekre.

az aratás igazi nagy erőpróbája - a buza vágása, cséplése - most van kibontakozóban: szerdán már az ország nagyobb részén - többek között bács-kiskun, csongrád, tolna, somogy, baranya és hajdu-bihar megyében - a buzatáblákban is nagy számú kombájn dolgozott. a csapadékmentes meleg, az erős napsütés olyan gyorsan piritja, érleli a buzaszemeket, hogy például a bács-kiskun megyei szakemberek mérései szerint naponta 2-3 százalékkal is csökken azok víztartalma. ilyen módon a hét végén már előfordulhat, hogy magtárszár az aratás, cséplés majd a gépek. a nagyüzemek többségében az igazi aratás, a buza vágásának megkezdése előtt még egyszer átvizsgálták a gépeket, hogy ily módon is csökkentsék a kényeszerű állásidőket. csongrádban 800, hajdu-biharban pedig ke- reken 1000 kombájnt vetnek majd be az aratás dandárjában. ennyi géppel, például csongrádban naponta 4000-5000 hektár buza termését juttatják biztos fedél alá.

/folyt. köv./
15.48/kné

- 22 -

16.13

bb. 35. megnyílt az új mohácsi „csele,” hotel

han/kz/gw ie 1980. július 16.

a mohácsi dunaparton szerdán megnyílt az új „csele,” hotel. az ország 218. szállodáját kállay oskár, az országos idegenforgalmi hivatal vezetője adta át rendeltetésének. a gettó józsef ybl-díjas építész tervei alapján készült hotel jól illeszkedik a folyóparti városképbe. a négy szintes épület 49 lakószobájában 139 vendégnek jut hely egyszerre. /mti/

- . -

bb. 34. /befejezéshez..... folyt./kné

a hirtelen beköszöntött kánikula, s a szinte állandó erős szélmozgás néhány nap alatt annyira kiszáritotta a talaj felső rétegét, hogy a kapások már szomjaznak. a nagyüzemek egy része máris működésbe helyezte öntöző berendezéseit. a legtöbb helyen még csak a zöldségfélékre juttatnak mesterséges csapadékot. a szentesi tájkörzetben például a már tömegesen érő zöldségpaprikát, karfiolt és káposztát öntözik.

az alsó-tiszavidéki vízügyi igazgatóság tájékoztatása szerint a mostani kánikulával gyakorlatilag megkezdődött az öntözési főidény. mint elmondták, a fő vízkivételi művek idejében feltöltötték az öntözőfürtöket, következésképpen elegendő víz áll a gazdák rendelkezésére. bács-kiskun megyében, többek között fajszon és dusnokon működnek az öntöző berendezések. részben a virágzó fűszerpaprika táblákat frissítik a mesterséges csapadékkal, részben a másodvetésű növények kelését segítik elő. a tiszán mentén az étkezési paprikát és az egyéb zöldségféléket juttatják éltető vízhez. a szabadszállási lenin tsz kertészetében 14 önjáró öntöző berendezés ontja a növényekre a vizet, a kecskeméti magyar-szovjet barátság tsz-ben pedig a kajszibaracknak adagolnak mesterséges csapadékot, hogy a hirtelen jött melegben is egyenletes legyen a gyümölcs érése, fejlődése. /mti/

- . -

bb. 37. szunyogirtás budapest

k/pá/bc/gw ie 1980. július 16.

szunyogirtás lesz budapest július 18-19-én a dunaparti zöld-területeken. a helikopterről kijuttatott irtószer, a malation emberre és háziállatokra veszélytelen, méhekre azonban veszélyes. a helikopteres szunyogirtást a nyár folyamán kéthetenként megismétlik, s erről esetenként tájékoztatást adnak. /mti/

- . -
- 23 -

16.13/gw

16.15

bb. 36. 15 országból érkeztek hallgatók - megnyílt a viii. nemzetközi kodály szeminárium

lász/kz/gw ie

1980. július 16.

Szerdán kecskeméten megnyitották az augusztus 13-ig tartó, viii. nemzetközi kodály szemináriumot. az ötletes rendezvényorozáton 15 ország 50 szakembere ismerkedik kodály zoltán zene-pedagógiájának gyakorlati alkalmazásával. naponta közös szolfézs foglalkozásokon, módszertani előadásokon, karvezetési bemutatón vesznek részt a szeminárium hallgatói. a programba július 30-tól száz magyar ének-zenetanár is bekapcsolódik. az ismeretbővítés lehetőségét növelik azzal is, hogy a szeminárium ideje alatt - július 23-tól - kórustábor nyílik kecskeméten az ifjú zenekarátok magyarországi szervezetének kezdeményezésére ének-zeneszakkos főiskolai hallgatók részvételével.

az öt hét alatt több rangos hangverseny lesz kecskeméten a kodály intézet udvarán. /mti/

- . -

bb. 38. tóth menyhért emlékkiállítás a vigadó galériában

t/kp/pá/bc/gw e

1980. július 16.

tóth menyhért festőművész alkotásaiból kiállítás nyílt szerdán a vigadó galériában. vaszary jános egykori tanítványának, a nemrégiben elhunyt érdemes művésznek mintegy száz művét - olajfestményeit és bronz-szobrait - láthatja a közönség.

az alkotó négy évtizedes munkásságának terméséből kiválasztott festmények között láthatók utolsó korszakának, az ugynevezett fehér-korszaknak eddig sehol be nem mutatott fő művei is. a korábbi színes, majd később egyre fehérebb tónusu képekben elsősorban a paraszti élet apró eseményeit, az állatok, a növények világát, az embernek és környezetének kapcsolatát ábrázolta a művész.

az emlékkiállítást - melyet almási miklós egyetemi tanár nyitott meg - augusztus 20-ig tekinthetik meg az érdeklődők. /mti/

- . -

16.50/gw

- 24 -

1400

bb. 39. korszerűsítések a lakossági pénzforgalomban

i/sl/pá/pp/gw ie

1980. július 16.

a készpénzforgalom nagymértékű növekedése és a lakosság érdeke is szükségessé teszi, hogy meghonosodjanak a készpénzforgalmat helyettesítő módszerek azokon a területeken, ahol annak a feltételei megteremthetők.

a pénzforgalmat feleslegesen növeli például az, hogy a lakosság a munkabérnek azt a részét is készpénzben veszi fel, amit azután a havi rendszeres fizetési kötelezettségeinek teljesítésére, a lakbér, a gáz, a villany, a tévé, a telefonszámla kiegyenlítésére postán felad, vagy takarékbetétben helyez el. háromszázötvenezer család ma már átutalási betétszámlával rendelkezik, megbízásuk alapján a takarékpénztár egyenlítő ki számláikat, munkabérüket azonban e számlatulajdonosok is teljes egészében készpénzben veszik fel, s azután ennek egy részét postán a takarékpénztárnak befizetik, esetleg egy más részét a takarékbetétben helyezik el.

a pénzügyminiszter most megjelent rendelete lehetővé teszi: az átutalási betétszámlával rendelkezők megbizhassák munkaadójukat, hogy munkabérüket, rendszeres jövedelmüket, illetve annak egy részét, az országos nyugdíjfolyósító igazgatóság pedig a nyugdíjat számlájukra befizesse. a dolgozóknak a munkabér átutalására vonatkozó megbízásait 1981. január 1-től azok a munkaadók kötelesek teljesíteni, ahol azt a dolgozóknak több mint 20 százaléka kéri, a kiemelt és az a-kategóriájú gazdálkodó egységeknél pedig a jelentkezők arányától függetlenül elegendő kell tenni az ilyen önkéntes megbízásoknak, ha az adatok elektronikus feldolgozásának megvannak a technikai feltételei. a munkabér vagy egy részének közvetlen átutalása révén csökken a készpénzforgalom, a számlatulajdonosok időt takarítanak meg azzal, hogy nem kell havonta a pénz feladásával foglalkozniuk, visszavonásig adott megbízásaik alapján munkaadójuk ezt teljesíti helyettük. hosszabb idő után a dolgozók többségének a bére az átutalási betétszámlára kerülhet, s a rendszeres havi kötelezettségük teljesítése, valamint a takarékoskodás is e számláról történhet. az átutalási betétszámlával rendelkezők számára lehetővé válik, hogy követelésük meghatározott részét tartós betétként - ugyanugy, mint a kamatozó takarékbetétkönyvben - egy évre lekötthessék évi 5 százalékos kamatra.

az intézmények, vállalatok által az átutalási betétszámlára átutalt összeg felvehető készpénzben, megbízást lehet adni továbbutalásra vagy egyéves lekötésű takarékosági számlára iratható.

/folyt. köv./
17.00/gw

- 25 -

1800 1900

bb. 39. /korszerűsítések a lakossági....folyt./gw

módosul az átutalási betétszámla kamatozása, megváltoznak a megbízások utáni költségek is, a kamat az eddigi három százalékhelyett 4 százalékhelyett lesz, ezzel is ösztönzik a számlatulajdonosokat arra, hogy nagyobb összegeket utaljanak, illetőleg utaltassanak át számlájukra, a megbízások tételenkénti költsége egy forintról három forintra emelkedik, hogy a pénzügyintézeteknek a számla vezetésével kapcsolatos költsége legalább részben megtérüljön.

1981. július 1-től az átutalási betétszámlán lévő követelés felett a számlatulajdonos nem csak átutalási megbízással, hanem csekkkel is rendelkezhet, ez lehetővé teszi számára, hogy számlájáról más főknél, takarékszövetkezetnél is postahivatalnál is felvehessen pénzt, illetve betétjéből készpénz felvétele nélkül vásárolhasson és csekkkel fizethessen. /mti/

bb. 40. dr. Lékai László biboros, esztergomi érsek hazaérkezett angliai utjáról

gy/pá/bc/gw e

1980. július 16.

szerdán hazaérkezett dr. Lékai László biboros, esztergomi érsek, aki a canterbury érsek meghívására két hetet töltött Angliában. látogatása során részt vett a becket szent tamás emlékére rendezett ünnepségen, valamint találkozott George Basil Hume biborossal, az angliai katolikus egyház fejével, Joseph Gordon Gray skóciai biborossal, Thomas O'Flaich írországi biborossal.

fogadásán a ferihegyi repülőtéren jelen volt Straub István, az állami egyházügyi hivatal elnökhelyettese és Bryan George Cartledge nagy-britannia és észak-írország egyesült királyság budapesti nagykövete. /mti/

- . - fogadta őt Robert Runcie canterbury érsek, dr. Lékai László

felhasználható: 20.30-tól

bb. 41. megkezdődtek a gorsiumi nyári játékok

dáv/st/gw e

1980. július 16.

a fejér megyei tácon, gorsium kétezer éves fórumán szerdán megkezdődtek az idei nyári játékok: az antik romvárosban szophoklesz: elektra című tragédiáját mutatták be a szolnoki szigligeti színház művészei Szurdi Miklós rendezésében. a cím szerepét Papadimitriu Athina játszotta, Oresztészt Nagy Sándor Tamás személyesítette meg.

/folyt.köv./
17.45/gw

- 26 -

18.30

19.
B

bb. 41. /megkezdődtek.....folyt./gw

az elektrát még kilenc alkalommal adják elő gorsiumban: július 17-én, 18-án, 19-én, 24-én, 25-én, 26-án, 31-én valamint augusztus 1-én és 2-án. /mti/

- . -

felhasználható: 21 órától!

bb. 42. zenés sétahajó a balatonon

a siótour és a mahart balatoni üzemigazgatóság új szolgáltatása a zenés balatoni sétahajó első járata szerdán este indult el másfél órással utjára a siófoki kikötőből. a „siófok”, nevű kéttörzsű /katamarán/vízijármű fedélzetén a nyár folyamán minden hét szerdáján élvezhetik az utasok a cigányzenét, miközben a siótour borkostolóval kedveskedik vendégeinek. a másik hajó, a beloiannisz július 22-től kezdve keddi napokon fut ki a siófoki kikötőből. fedélzetén discozene szórakoztatja a vendégeket és minden alkalommal tombolát is rendeznek: a fődíj: kényelmes nyaralás a siótour szálláshelyein. /mti/

- . -

bb. 43. együtt fejlődjenek a főváros és vonzaskörzete - távlati fejlesztési koncepcióról tanácskozott a pest megyei tanács végrehajtó bizottsága

bam/z/st/gw e

1980. július 16.

egységes egésként kell fejleszteni budapestet és agglomerációs övezetét - ez a fundamentuma annak a 2000-ig szóló távlati fejlesztési koncepciónak, amelyet a főváros és pest megye szakemberei közösen dolgoznak ki. a pest megyei tanács végrehajtó bizottsága szerdai ülésén áttekintette e nagy jelentőségű munka jelenlegi helyzetét. a fejlesztési koncepció kialakítása két részre tagolódik. az első szakasz ez év június 30-án zárult. ez idő alatt kellett elkészíteni budapest és az agglomerációs övezet vi. ötéves tervi fejlesztésére vonatkozó elképzeléseket és javaslatokat. ezt a két tanács illetékes szervei elvégezték. a jövő év júniusában záródó második munkaszakaszban a budapesti vonzaskörzet infrastrukturális, ipari, és munkaerő problémáinak megoldását célzó koncepciókat dolgozzák ki. ez beletartozik az 1981-2000. évekre szóló hosszútávú népgazdasági tervezés munkaprogramjába is. a korábbi általános rendezési terv felülvizsgálatának tervezett befejezési határideje pedig ez év vége.

/folyt.köv./
18.13/gw

- 27 -

18.40
19.
B

bb. 43. /együti fejlődjk.....folyt./gw

bizonyos feladatkörökben nincs „közigazgatási határ,, a főváros és vonzáskörzete között, ezt tanúsítja a budapesti és a pést megyei párt és tanácsi szervek eredményes együttműködése a legkülönbözőbb területeken, így például a munkaerőgazdálkodásban, a közlekedés-és a településfejlesztés legkülönbözőbb kérdéseiben.

a budapesti agglomerációhoz 43 pest megyei település tartozik. a megye álláspontja az, hogy ez a szám ne bővüljön tovább, s a fejlesztéseket a megye más részeit is figyelembevéve kell végrehajtani. az agglomerációban a tervezésnél kiemelt figyelmet kell fordítani a népesség alakulására. a születések száma ugyanis jóval magasabb, mint az országos vagy a megyei átlag. az ezredfordulóra mintegy 70 000-rel növekszik a lélekszám, s megközelíti majd a félmilliót.

a távlati fejlesztési koncepció kialakításánál figyelembe veszik, hogy a főváros környékén folyamatosan kialakul az ugynevezett elővárosi gyűrű. a közelmúltban várossá nyilvánított településeket meglévő adottságaik alapján - újabbak követhetik. ami pedig az agglomerációban élő lakosság ellátását illeti - hangoztatta a végrehajtó bizottság - ebből a célból az elmúlt években jelentős beruházások történtek, s a jövőben a rendelkezésre álló eszközök célszerű és tudatos elosztásával kell a fejlesztéseket végrehajtani. /mti/

- . -

bb. 44. időjárásjelentés

tr/gw e

1980. július 16.

a meteorológiai intézet jelenti július 16-án, szerdán este:

szeles idő

várható időjárás az ország területén csütörtök estig: a tiszántúlon is megnövekszik, északnyugaton viszont ismét felszakadozik a felhőzet, több helyen várható eső, záporosó, keleten pedig zivatar. az élnk, gyakran erős, sőt néha viharos szél iránya a dunántúlon északnyugati, a tiszántúlon pedig délnyugati lesz. a hőmérséklet kora délután az ország északnyugati felén 20 - 25, délkeleten még 25 - 30 fok között lesz. /mti/

18.33/gw

- . -
- 28 -

bb. 45. fogadás az iraki nemzeti ünnep alkalmából

t/cs/z/gw e

1980. július 16.

abdul m. al-shalan, az iraki köztársaság magyarországi nagykövetségének ideiglenes ügyvivője, hazája nemzeti ünnepe alkalmából szerdán fogadást adott a duna intercontinental szállóban. a fogadáson megjelent hetényi istván pénzügyminiszter, dr. zsögön éva egészségügyi államtitkár, házi vencel külügyminiszter-helyettes, valamint politikai, társadalmi és gazdasági életünk számos vezető személyisége. ott volt a budapesti diplomáciai képviselők több vezetője és tagja is. /mti/

- . -

bb. 46. félidőben az élettani világkongresszus - szakemberek nyilatkoztak kutatásaikról

t/ár/mg/z/gw e

1980. július 16.

félidejéhez érkezett a budapesti élettani világkongresszus. a tudományos eszmecsere már eddig is rendkívül sokrétű programja szerdán újabb rendezvénnyel bővült: megkezdte tanácskozását a nemzetközi élettani társaság mellett működő ugynevezett gravitációs fiziológiai munkacsoport, amelynek résztvevői az ürbiológia alapkutatói kérdéseit vitatják meg. kiteljesedett a szekcióülések témaköre is, a kongresszus befejeztéig mintegy 600 előadás hangzik el az egyik legnagyobb érdeklődéssel kísért témáról a szív-és vérkeringési rendellenességek kutatásairól. s első ízben a világkongresszusok történetében külön szekcióban vitatják meg az állat élettan szakemberei az állatok fiziológiájával kapcsolatos ismereteiket. a szerdai nap kiemelkedő jelentőségű eseményeiről, a kutatási területükön elért eredményekről a tudományterületek neves specialistái mondták el véleményüket.

hideg jános orvosezredes az interkozmosz tanács orvosbiológiai szakbizottságának titkára:

- agravitáció élettanával foglalkozó munkacsoport néhány évvel ezelőtt alakult azzal a céllal, hogy az ürrepülés, illetve a földi nehézkedés fiziológiai kérdéseivel foglalkozzék. az ellentét csak látszólagos: ahhoz, hogy pontosan tisztázzuk a földi gravitációs szerepét az élő szervezetek folyamataiban, az ezzel ellentétes állapotot tehát a súlytalanságot is vizsgálni kell. az ürkutatók fejlődése adott nagy lendületet e tudományágnak, hiszen mindinkább lehetővé válik a megfigyeléseket egy korábban elérhetetlen közegben a kozmoszban végezni. /folyt.köv./

- 29 -

2032 21. 20

bb. 46. /félidőben az élettani 1. folyt./gw

mostani három napos szimpozion mintegy hatvan előadásának nagy része a bioszputnyikok fedélzetén az űrbe juttatott állatok megfigyeléséről számol be. számos nemzet közös munkájáról van szó: a szovjet szputnyikokkal végzett kísérletsorozat programjának kidolgozásában, az eredmények értékelésében többek között magyar, bolgár, ndk-beli, amerikai és francia tudósok is részt vettek.

robert berne professzor, a virginiai egyetem fiziológiai kutatócsoportjának vezetője a szív- és a vérkeringés kérdéseivel foglalkozó munkacsoport tanácskozásán vett részt:

- napjainkban az emberiség fele szív-és keringési betegségekben szenved, illetve ilyen rendellenességek okozzák halálát. minden új ismeret tehát, amely közelebb viszi a szervezet keringési rendszerének, anyagcseréjének megértéséhez, egyszersmind a betegségek leküzdését is segítik. a mai kutatások egyik legfontosabb területe az eddigieknél korszerűbb vizsgálati módszerek kifejlesztése. a tudomány célja az, hogy műtéti beavatkozás nélkül, közvetett úton szerezzünk információkat a biológiai folyamatokról. a legmodernebb eszközök alkalmazásával szinte érintés nélkül nagyon sokat elárul magáról a szervezet.

a mágneses erővonalak módosulásain alapuló legújabb készülékekkel egyebek között már nemcsak a vércukor szintet, hanem a molekulák képződését és átalakulását is nyomon lehet követni.

erwin erdős a dallasi egyetem professzora olyan enzimeket vont ki emberi szervekből melyek - ha bonyolult áttételeken is, végső soron a magas vérnyomás gyógyítására alkalmasak. ezzel kapcsolatban elmondotta:

- a magasvérnyomás népbetegség. egyedül az egyesült államokban mintegy husz millióan szenvednek ebben. a betegség gyógyítása azonban meglehetősen nehéz, egyszerűen azért, mert a magas vérnyomás több tényezőtől is függ: orvoslására nem elegendő egyetlen gyógymód. én évtizedek óta a betegség egyik, az enzimekkel kapcsolatos okát kutatom. bizonyos enzimek erősen befolyásolják a vérnyomást. az egyik ilyen vegyület - a kinináz- 2. - egyrészt lebontja a szervezetben található értágító hatású peptideket, másrészt pedig olyan anyagokat termel, amelyek összehúzzák az ereket, azaz növelik a vérnyomást. /folyt.köv./

- 30 -

bb.46. /félidőben az élettani..... 2. folyt./gw

ezt az enzimet ma már sikerült izolálni, tehát a kezünkben van. ez azt is jelenti, hogy az enzimekkel csökkenthető a vérnyomást emelő peptidek képződése, a vérnyomás állandó szinten tartható.

jack bost-nak a lyoni fiziológiai és gyógyszerintézet professzorának szakterülete az állatok élettana:

az élettan legfontosabb szerepe, hogy alap kutatásai segítségével hozzájáruljon az ember egészségének megőrzéséhez. s mert e tudomány elsősorban az embert szolgálja, felmerül a kérdés, miért vesznek részt ezen a kongresszuson állatélettannal foglalkozó tudósok is. a válasz egyszerű: az ember egészsége, a táplálkozás, az élelmiszerellátottság függvénye is. az állati fehérjék az ember szellemi és fizikai fejlődéséhez nélkülözhetetlenek. ugyanakkor a fehérjetermelés gazdasági kérdés is, hiszen a világon mindenütt nő az értékes tápanyagok iránti igény. /mti/

bb. 46. a bayanihan együttes vendékjátéka a budai parkszinpadon

t/me/z/gw e

1980. július 16.

fülöp-szigeti táncegyüttes vendégszerepelt szerdán a budai parkszinpadon. a 38 tagú együttes - amely három évvel ezelőtt mutatkozott be a magyar közönség előtt ugyanezen a szinpadon, ismét izelítőt adott a csendes-óceáni szigetvilág sokarcú kultúrájából. a bayanihan előadásait még négy estén láthatják az érdeklődők. /mti/

bb. 47. ismét hűvösebbre fordult az időjárás

i/sz/z/gw e

1980. július 16.

hűvös, hideg léghullámok érték el szerdán a kárpát medencét. így hazánk nyugati városaiban a hajnali 19-20 fokok után délután 15 fokra csökkent a hőmérséklet. ugyanakkor a keleti országrészben egész nap valóságos kanikula volt, békéscsában és szegeden még az esti órákban is 32 fok volt, de napközben több délkeleti városban 33-34 fokig emelkedett a hőmérséklet.

/folyt.köv./
20.43/gw

- 31 -

bb. 47. /simét hűvösebbre...folyt./gw

a nyugat felőlérkező hűvös levegő az alföld felé vonul, ezért egy-két napig az ország délkeleti területét leszámítva hűvösebb lesz a levegő. a dunántúlon az északnyugati, az alföldön pedig a délnyugati szél megerősödik, sőt viharossá válhat. a felhősödés is kelet felé vonul, nyugaton pedig fokozatosan felszakadozik. a meteorológiai előrejelzések szerint azonban rövidesen ismét felmelegszik az idő.

egész kontinensünkre a változékony időjárás a jellemző. a leghidegebb a benelux államokban és az nszk-ban volt, ahol 15 fok volt a legmagasabb nappali hőmérséklet. ismét egész nap esett az eső az ndk-ban és Lengyelországban. a szovjetunió európai területén ugyanakkor szünőben van a több napja tartó esőzés. az igazi nyári meleget csak a földközi tenger partján élvezhetik a turisták, különösen görögországban, ahol 32-39 fokokat mérnek. /mti/

- . -

bb.49. a belföldi főszerkesztőség hiereinek jegyzéke
14.00 órától zárásig

ig ie 1980. július 16.

- 30. balesetek
 - 31. üdvözlő távirat
 - 32. kitüntetés
 - 33. szot küldöttség
 - 34. avatás
 - 35. csele-hotel
 - 36. kodály szeminárium
 - 37. szunyogirtás
 - 38. kiállítás
 - 39. csekk
 - 40. lékai biboros
- /folyt.köv./
21.30/ig

-32-

bb.49. /a belföldi folyt/ig

- 41. korsiumi
 - 42. sétahajó
 - 43. pest megyei tanács
 - 44. időjárás
 - 45. fogadás
 - 46. élettani kongresszus
 - 47. hidegebb lesz
 - 48. fülöp-szigeti együttes
 - 49. hírjegyzék
- /mti/

-.-

- v é g e -

készült az mti belföldi szerkesztőségében
főszerkesztő: pásztor jános
szerkesztették: halasi györgy
izsák erika
henczi erzsébet

21.20/ig

22.40

- 33 -

Belföldi hírek

1980. július 17. csütörtök

bb. 1. a magyar gyógyszerexport gondjai és eredményei

i/pp/gk/pp/gw e

1980. július 17.

a magyar gyógyszerek ismertek és keresettek a világpiacón. a medimpex külkereskedelmi vállalat közreműködésével ma már 90 országba jutnak el. tavaly több mint 123 millió dollár értékben szállítottunk a tőkés országokba a 200 millió rubeles szocialista kivétel mellett. az idén tovább nőttek a gyógyszeripar előtt álló feladatok: a tavalyinál 10 százalékkal nagyobb tőkés exportot kell kielégíteniük az export-terméskészítést korszerűsítése, valamint a hazai ellátás folyamatos biztosítása mellett. az első félév tapasztalatairól, gondjairól és eredményeiről nyilatkozott erdei tibor, a medimpex vezérigazgatója az mti munkatársának:

- a magyar gyógyszeriparra az elmúlt esztendőben az volt a jellemző, hogy a szállítások zöme az év második felében, azon belül is elsősorban az utolsó negyedében realizálódott. ez visszavetette a kereskedelmi munkát: az év utolsó hónapjaiban mindig aránytalanul nagyobb árumennyiség várt értékesítésre, ami gyakran kedvezőtlenül hatott a piaci munkára. ezért idei legfontosabb célkitűzésünk - a gazdaságos export növelése mellett - az iparral közösen változtatni ezen, az utóbbi években kialakult nehéz helyzeten.

/folyt.köv./